

Τα ακανθώδη ζητήματα στις Μεταμοσχεύσεις (Νίκη Νικολάου, Θεολόγος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Η μελέτη της θεολόγου Νίκη Νικολάου για τη σχέση της θεολογικής ανθρωπολογίας με τη Βιοηθική (προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/1LUse8t>), συνεχίζει με την παράθεση των παραμέτρων που τροφοδοτούν τις αντιπαραθέσεις σχετικά με το ζήτημα των Μεταμοσχεύσεων και τη σχετική συμβολή του Σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας κ. Νικολάου.

Πηγή: [wikimedia commons](#)

Τα αμφιλεγόμενα σημεία των μεταμοσχεύσεων συνοψίζονται στα κατωτέρω:

(α) Οι μεταμοσχεύσεις αποτελούν μια διαφορετική διαδικασία από την συνήθη ιατρική. Παίρνοντας ένα όργανο που δίνει ζωή σε κάποιον άνθρωπο και θάνατο στον άλλο, είναι σαν να παρεμβαίνουμε στο ρόλο του Θεού.

(β) Ο Θεός χορηγεί τον άνθρωπο με ζωή και Αυτός αποφασίζει πότε θα δώσει τέλος σε αυτή τη ζωή. Επομένως, πως μπορεί ο άνθρωπος να δικαιούται να παρέμβει σε αυτό το δικαίωμα ή να αποτρέψει τη βούληση του Θεού; Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, η στιγμή του θανάτου μας είναι άγνωστη και βρίσκεται στην εξουσία του Θεού.

(γ) Οι μεταμοσχεύσεις κατά κάποιο τρόπο καθιστούν τον άνθρωπο Θεό και περιορίζουν την ανάγκη του αληθινού Θεού.

(δ) Συχνά ένα μόσχευμα απορρίπτεται από τον οργανισμό του λήπτη ως ξένο σώμα. Ο άνθρωπος με την ανοσοκαταστολή προσπαθεί να αλλοιώσει τη φυσιολογία του και να υποχρεώσει τον οργανισμό του λήπτη να δεχθεί το μόσχευμα. Έχει το δικαίωμα ο άνθρωπος να αλλοιώσει την παθολογία του; Με αυτό τον τρόπο, οι μεταμοσχεύσεις αποτελούν παρά φύσιν πράξη;

(ε) Καταργείται το άβατο της ψυχοσωματικής ταυτότητας του ανθρώπου.

(στ) Η δυσκολία ορισμού και προσδιορισμού του θανάτου.

(ζ) Ο εγκεφαλικά νεκρός από αποδέκτης αγάπης, συμπάθειας και προσευχής μας, γίνεται δότης.

(η) Οι ασθενείς που περιμένουν μόσχευμα, είναι πολύ περισσότεροι από τα διαθέσιμα μοσχεύματα. Με ποια κριτήρια επιλέγονται οι λήπτες;

(θ) Στις περιπτώσεις λήψης μοσχεύματος από ζωντανό δότη, υπάρχει η πιθανότητα θανάτου του δότη.

Κατά τον Μητροπολίτη Μεσογαίας, οι πνευματικές συνέπειες της βιοϊατρικής επιστήμης σε γενικότερο πλαίσιο, επεκτείνονται σε οκτώ τομείς:

(α) Αλλοίωση της σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον του. Η φύση έχει τους νόμους της, τις ισορροπίες της και τα όριά της. Με την κατάργηση του φυσιολογικού τρόπου αναπαραγωγής, την παρέμβαση του ανθρώπου στη διαδικασία του θανάτου, την επιλογή φύλου, το περιβάλλον γίνεται εντελώς διαφορετικό από αυτό που ζούσαν οι πρόγονοί μας. Το περιβάλλον γίνεται τεχνητό.

(β) Κατάρρευση των ηθικών αρχών και αξιών. Έχει πλέον αποποινικοποιηθεί η μοιχεία, νομιμοποιηθεί η πορνογραφία και υιοθετηθεί η πρακτική των φερουσών μητέρων.

(γ) Διαταραχή των ανθρώπινων σχέσεων. Βάση της σύγχρονης προόδου είναι ο εγωισμός και το συμφέρον.

(δ) Η διαστροφή του αυτεξουσίου. Η επέμβαση στη βιοχημεία του εγκεφάλου με τα ψυχοφάρμακα, οδηγεί στην αλλοίωση της προσωπικότητας του ανθρώπου σε σημείο που η αυτεξουσιότητα εκτοπίζεται από τον ντετερμινισμό και την αιτιοκρατικότητα[485]. Ο άνθρωπος συμπεριφέρεται όπως τον υποχρεώνει το φάρμακο που παίρνει.

(ε) Αναστάτωση της ψυχοσωματικής ισορροπίας του ανθρώπου. Συχνά, οι σωματικές διαταραχές επηρεάζουν την ψυχική κατάσταση και αντίστροφα, η σωματική κατάσταση επηρεάζεται από την ψυχική κατάσταση. Η μεγάλη σημασία που δίνει η ιατρική στη βιολογική υπόσταση, τείνει να δημιουργεί την ψευδαίσθηση ότι ο άνθρωπος αποτελείται από γονίδια και κύτταρα[486], με αποτέλεσμα να παραγκωνίζεται η αξία της ψυχής του ανθρώπου.

(στ) Υποβάθμιση της διαφορετικότητας του ανθρώπου. Για την Ορθοδοξία ο κάθε άνθρωπος είναι μοναδικός και ανεπανάληπτος. Η επιστήμη προσπαθεί να δείξει ότι οι άνθρωποι έχουμε περισσότερες ομοιότητες παρά διαφορές.

(ζ) Ξεθώριασμα της αιώνιας προοπτικής του ανθρώπου. Η ιατρική δίνει σημασία στη διατήρηση της βιολογικής ζωής του ανθρώπου. Όσο περισσότερη σημασία δίνεται σε αυτό, άλλο τόσο περιορίζεται ο αιώνιος ορίζοντας του ανθρώπου.

(η) Εξασθένηση της αίσθησης και της ανάγκης του Θεού. Η ελπίδα του ανθρώπου στρέφεται προς τον άνθρωπο.

Για να μελετηθεί η θεολογική πλευρά των μεταμοσχεύσεων, κατά τον Μητροπολίτη Μεσογαίας, πρέπει να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα:

(α) Ποιος είναι ο σκοπός και ο ρόλος της ιατρικής από την Ορθόδοξη θεολογική άποψη.

(β) Ποια είναι τα χρονικά σημεία, τα οποία προσδιορίζουν την αρχή και το τέλος της ζωής, πόσο είναι στην εξουσία του Θεού και πόσο στην εξουσία του ανθρώπου.

(γ) Τι είναι το σώμα και τι η ψυχή και πως διακρίνονται μετά το θάνατο.

(δ) Τι είναι ο θάνατος.

(ε) Πότε επισυμβαίνει ο θάνατος.

(στ) Τι σχέση έχει η καρδιακή λειτουργία με την παρουσία της ψυχής στο σώμα και πόσο ταυτίζεται ο θάνατος με την παύση της.

(ζ) Ποια εξουσία έχει ο άνθρωπος για το σώμα του.

(η) Πότε γίνεται αποδεκτή η προσφορά της ζωής του ανθρώπου και η επιλογή του εσπευσμένου θανάτου[487].

[Συνεχίζεται]

[485] Νικόλαος Χατζηνικολάου, *Ελεύθεροι από το γονιδίωμα, Προσεγγίσεις Ορθόδοξης Βιοηθικής*, ό.π., σ. 33

[486] Στο ίδιο, σ. 34

[487] Νικόλαος Χατζηνικολάου, *Αλλήλων Μέλη οι μεταμοσχεύσεις στο φως της Ορθόδοξης θεολογίας και ζωής*, ό.π., σ. 120